

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főtér. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petisors térfogata 12 fillér.
Bélyegdi; minden beiktatás után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a "Gömör-Kishont" kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

KOSSUTH LAJOS.

A független Olaszország Turin városának Garibaldi ezer hősről a világszabadság nevében elkeresztelt utcájában, egy szerény bérház első emeletén, ravatalon nyugszik a legnagyobb magyar: *Kossuth Lajos*. Kilenczvenkét év sulya és a népek millióiért vívott gigászi küzdelmek által megtörött, nyugvó oroszlán, a kinek harczi riadója nemzeti hadseregek nőttek ki a földből, megostromolni és megdönteni a zsarnokság trónjait, gázolva öldöklő fegyverek erdeje és az embervér tengereinek iszonyu özöne között.

Mint a ledöntött eser utolsó suhintása a levegőben, vagy mint a puszták királyának halálhörgése, úgy hallatszik felénk a távolból a megdőlt óriás végső sóhaja, melynek szárnyain lelkét visszabocsátja az örök teremtő kezeibe, s szellemét örökül imádott nemzetének hazájába, mely kettőnek alkotó erejéből nyerte esodálatos erejének minden fenségét. És a haldokló utolsó sóhajaira egy nagy nemzet szeme borul az igaz fájdalom őszinte könnyeibe és a magyar szívek bánatos zokogása, mint egy kettőtörött lant zagya, keserves harmóniája zendül keresztül a hármás halom és a négy ős folyam végtelen térein, siratva a minden nagyok között a legnagyobbat s fájdalmas, elborult lélekkel adván tovább — meg tovább, mint egy sötét, kegyetlen regét, „ágról-ágra, szájról-szájra“, — hogy a mi legnagyobb, soha el nem muló örökös dicsőségünk: *Kossuth Lajos meghalt!*

Van-e a világon magyar ember, ki e sötét szavakra lelke mélyén meg nem rendülne? Van-e magyar ember, kinek a nemzet minden szent álma, igaz harcainak ezer emléke, a dicsőségek, gyászok és a magyar haza történetének legragyogóbb lapjai eszébe ne jutnának a turini szent agg sötét ravatala előtt? Bizonyára nines.

Jellemére tiszta és törhetetlen, mint a drágaköveknek fejedelme, alakja: a titánok hősalakja, szíve, mint a kristály viz, puha és átlátszó, ajaka egy nemzet felszentelt, igaz apostoláé, szeme az ég azurjából kilopott kék darab és feje? az a mindig böles, mindig okos, teremtő szent fej, melynek sejtjei között tizenöt milliónyi ember boldogságának világos tervei fogamzanak és öltének szárnyat. Ez a *Kossuth Lajos* alakja, alakja a mai szent hét nagy halottjának, a legnagyobb, leghivebb, legigazabb magyarnak.

Élete a martyrok élete, mert nem születhetik senki e földön *nagynak*, hogy egyszersmind *boldoj* is legyen Nemzetének legszentebb ideáljaiért harczolva elbukott, de bukásában is nagy és fenséges maradt Uralkodva egy nemzet szíve, vére és vagyona fölött, vagy kitzasztva koldusbottal a kezében egy idegen, ismeretlen világba, a trónok bibora előtt és a bujdosó üldözöttek rozoga sátorában, hatalmának zenithjén és a bukás örvényében — szellemének fénye, lelkének tisztasága, erejének biztos öntudata mindig megtartotta azon a magaslaton, melyre felemelkedni egyedül a népek igazi apostolai képesek.

A kislelkűség megrugdalthatja szent porait a nyugvó oroszlánnak, de nagyságából elvenni csak egyetlen porszemnyit sem lehet képes. Mert végig tekintve életpályájának csaknem egy teljes évszázadot betöltő munkásságán, az alkotások napszamos munkája és a héroszi harcok csatazaja között is mindig, mindenütt ott van lelki nagyságának maradandó nyoma, a melyet Clio érzésvésője aranybetűkkel vésett fel a világszabadság történetének márványlapjaira.

Egyenesen és következetesen — mint maga a lelkiismeret — haladt azon az uton, melynek végén prófétai tekintete egy nemzet, a *világ* boldogságának napfényes hajnalát látta derengeni; a szük, röges és sötét ut völgyeit, meredélyeit szellemének fényével világította be, a poklok akadály-szikklaival szörnyű csatákra kelt s izzadt és harcolt, győzött és elbukott, de vissza nem fordult; büszke homlokát szolgálalással meg nem hajtotta soha; nagyobb nem akart, kisebb nem tudott lenni annál, a minek a boldog Istenek mindenható örök ereje megalkotta.

Lánglelkű vezér, harczi riadóval; próféta, ki a jövő titkaiban olvas; ékesszavú szónok, ki a nyelvek bábeli zürzavarában is megtalálja a hangot, melyet a népek milliói megértének és követnek; végre egy kitagadott Messiás, kit a hontalanság kinzó keresztjére feszítenek hivei, a kik megtagadják a Mester szavát

A független Olaszország Torino városának szerény remetelakában fekete gyászba vonják a leroskadtt oroszlán utolsó menedék helyét, s ravatalra fektetik kihült porhüvelyét, mely annyit szenvedett a halállal vívott kemény, nehéz csatában! Künn, az enyhe olasz lég szellőjében megsuhan a gyászos lobogó és szomorú hírének villámok szárnyain röpíti közénk, a gyászba borult Hunnia zokogó nemzetének fájó szívéig. S a magyar nemzet nagypénteki gyásza: kettős nagy gyásznappá virrad az élők fölött, melynek ünnepi szolozsmái között a magyarok Istenében bizó hit ezüstharangja csendül meg biztatón lelki világunk elsötétült rejtekeiben, hogy

„Az elárult eszme újra felkél
A *harmadik nap* fényes hajnalán.
S hirdetni fogja égi glóriával
A messiások átvert oldalát,
Mutatva, hogy bakóik lándzsa-éle
Csupán a port, a testet járja át.

Mert Messiás leend minden nagy eszme,
A melynek mindig kész a Golgota,
De — bár reá legmélyebb sir borul —
Egy sem marad feltámadatlanul!
Halleluja! az *eszme* sorsa ez!“

LÖRINCZY GYÖRGY.

A Golgotha keresztje.

Megrendítő esemény története emleket újítja fel a mai nap, — de a fájdalom közt, mely látára elfogja szívünket, vigaszra is lelünk ama tudatban, hogy az igazság szavának elfojtására törekvő hatalom győzelme nem lehet állandó.

Ime, feltűnik előttünk a mesterségesen szított égő gyűlölet, amint kárörvendve gúnyolja áldozatát, míg emez halálra váltan is szeretettel imádkozik ellenségeiért: „Uram, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit eselekesznek.“!

Méltó befejezése a megváltás ember feletti munkájának, magasztos példányképül azok számára, kik életüket is készek áldozatul adni a társadalom boldogulásáért!

Nem, semmiféle rajongás nem szükséges ahoz, hogy az Ige halhatatlanságában bizva, higgyen az emberi elme, mert e nagy nap óta közel két ezer év alatt hányszor hurezoltak vérpadra minden nemesebb gondolatot, mely a kötelességek mellett jogokat is hirdetett és — az igazság mindannyiszor feltámadott halottaiból!

Nem, bár mit hirdessen a gyarló tudomány, a kételkedő okoskodás e nap jelentőségéről, nem gyöngítheti sem hitünket, sem reményünket abban, hogy a méltatlan szenvedésében meggyaláztatásában is dicső példának isteni küldetése volt és van nemünk számára azon czéllal, hogy a lelki sötétségből kiszabadulva, kereshessük és feltalálhassuk valódi hivatásunkat.

Mert voltak, ma is vannak a Mesternek hivatott követői, sőt ezek nélkül talán még az első Nagypéntek is csak mint egyszerű történeti esemény napja lett volna följegyezve, minden mélyebb hatás nélkül a világ erkölcsi és anyagi rendjének alakulására, — de éppen azért lettek örök becsüekké vezéreszméi, mert a minden szabadság lenyűgözésére törekvő hatalommal szemben látta a harezot és küzdött egyedül igazságának fegyverével mind a halálig, s éppen azért lett mai kinszenvedése világeseménynyé, mert halálával bizonyította tudományának égi származását.

Igaz, a mai nap történetével nem lett befejezve a harez, mely a sötétség és világosság között kezdettől óta megindult és tartani fog, amíg a rossznak is lesznek millió számra követői, — ám éppen e harezot kellett felidéznie annak, ki eljött, hogy a nemesebb életézel után sovárgó lelkeket jó útra vezesse, példájával mutatva, miként lehet és kell megállani szilárdan az igaz ügy mellett akkor is, midőn a küzdelem jutalma e földön csak szenvedés.

És legyen, hogy a korunkint fölvetett szent eszmék előharcosai mindig a szenvedések vérpadjára kerülnek: e bizonyosság annál erősebbé teszi az igazság fényét, mely nagy idő és térbeli távolság dacára is ellenállhatlanul hat az elmékre, szívekre, — és hódít, habár minden erővel álljon is ellene a sötétség.

E mellett bizonyít nemesak a világ, — de az egyes népek története is, mely századok, évezredek óta tanuja, mint hullottak szét a rabszolgálgaláncok, melyekkel az önző hatalom tartotta lekötve az emberiséget.

TÁRCZA.

Kossuth a magyar nép dalában.

Irta: Katona Lajos.

Ki népe millióinak szívébe írta be tettel élévülhetetlen emléket, annak a neve kőre a tömegeknek a valódi nagyságot esodálatos intuiciójával megsejtő ösztöne, költői jósléke a dalok és mondák eleven koszorúját fonja, még mielőtt érdeméről a higgadtabb megfontolású történelem a maga döntő ítéletét kimondotta volna.

A nagyságnak azonban, hogy a nép lelkét költői visszhangra keltse, a nemzetet legerősebb érzészállaival, legkönnyebben és legáthatóbban rezgő idegeivel azon egy talajban kell gyökerednie, velük egy forrásból kell táplálkoznia.

Népköltészetünk történelmi vonatkozása, nemzetünk ezredéves viszontagságait nyomról-nyomra kísérő része, a mennyire a változó idők mostohaságával dacolni birt, a szabadság olthatatlan szomját vallja ez őserővel buzdó forrásnak. Legnemzetibb s így legnépszerűbb költőnk, a ki azzal, hogy legközelebb férközött fajunk szelleméhez, egyuttal a világirodalom tágabb mezején is a legismertebb névre tett szert: a szabadság legnagyobb lantosa.

A maroknyi magyarság, mely első nagy missziójához, világtörténelmi drámája első felvonásához arisztokratikus intézményei rendi szerkezetéből merítette a szívós kitartást, a törhetetlen erőt, — a mikor a kor szelleme a lelkiismereti szabadság jelszavát írta a haladás táborának zászlajára, még mindig e rendi szerkezet bástyái közt védekező erejével e zászló köré tömörült. E korszak dicsőségének népköltészeti tanui a kurucvilág emléket őrző dalok gyöngyei.

S hogy végre századunk derekán, a francia forradalom vívmányai az „általános emberi“-nek ködös szűrkéségből a nemzeti élet szerves fejlődésének természetes talajára kerültek nálunk is: megint csak a szabadság életető lehellete szólaltatta meg a magyar nép költői lelkét Petőfiben, s ugyane hatalmas nemzeti ösztön adott a nemzetetté lett népnek bálványt, ideált Kossuth tüneményes példájává magasztosult alakjában.

És hogy a megváltó eszme — legyen az elárulva, kigúnyolva százszor, ezerszer — végre is győzni fog és meghozza a szabadság napját: annak biztosítékául mind az idők végeig állani és buzditóan ragyogni fog. . . . a Golgotha keresztje.

Szántó Miklós.

Március 15-ike.

A nagy nemzeti ünnep lefolyása városunkban és megyénkben a Kossuth egészségi állapotára vonatkozó aggasztó hírek folytán nem felelt meg azon előkészületeknek, melyekben immár évek óta a hazafias lelkesedés nyilvánulni szokott. Nyomott hangulat uralkodott mindenfelé. Kaszinóknak, közintézeteknek, nyilvános helyeken a nagy számú életét fenyegető katasztrófáról beszéltek s közbe-közbe egy-egy világgá bocsátott hír, a máskor kitörő lelkesedést szomorú resignatióvá változtatta át. Mindemellett városunk hazafias érzelmű lakossága a szellem szabadságának nagy ünnepét ez idén is megülte. Az ünnepélyek sorát ez uttal is főgimnáziumunk ifjusága nyitotta meg, mely d. u. 3 óra előtt a Losonczy-utczából hosszú tömött sorban a főtért megke-
rülve a Rákóczy-induló és Kossuth-nóta lelkesítő accordjai mellett vonult fel a főgimnáziumi tornaterembe, hol a nagyszámu, előkelő hölgyközönség a tágas helyiséget immár zsufolásig megtöltötte.

A főgimnáziumban:

Az ünnepély pontban 3 órakor kezdődött Huber Károlynak „Nemzeti zászló“ című karénekével, melynek elhangzása után Dr. Veres Samu önképzőköri elnök magas szárnyalású, hazafias és költői részletekben bővelkedő megnyitó beszédet tartott, melyet a díszes közönség nagy figyelemmel és tetszéssel hallgatott. Öszintén sajnáljuk, hogy a szép beszédet helyszüke miatt nem közölhetjük. Majd Hubay Béla szavalta el Ábrányinak a „Koldus“ című hatásos költeményét. Ezután Korsós Zoltán VII. osztálybeli tanuló olvasta föl „A szent öreg“ című hazafias lelkesedéssel írt rajzát, melyben élénk színekkel esetelte hallgatói előtt Kossuth fényes életpályájának néhány kiemelkedő momentumát. A tetszésben részesült felolvasás után az ifjusági énekhar az eredeti 17-ik századbéli Rákóczy-nótát adta elő, majd Törköly József VI. o. tanuló szavalta el Pósa Lajosnak „Örök harez“ című nagy hatású alkalmi költeményét, Kohn Jenő p-dig „Széchenyi és jóslata“ című pályanyertes tanulmányát olvasta föl. Végül Hédervári Lehel szavalta el Kiss Józsefnek a „Jehova“ című hosszabb költeményét, melylyel rendkívüli hatást ért el.

Az ünnepély végén dr. Veres Samu tanár olvasta föl jelentését a pályázatok eredményéről. E szerint a közm. egyesület díjait elnyerték: Korsós Zoltán (10 frt), Kohn Jenő (5 frt) felolvasásaikkal, Hédervári Lehel (10 frt), Hubay Béla (5 frt) szavallatukkal A Bazilidesz-féle 10 frtos díjat Sramkó Loránd kapta „A hontalan“ című dolgozatáért. A Zsemberi-féle 20 frtból 5—5 frt jutalomban részesültek: Törköly József, Boza Lajos, Angyal István és Belicza András, mindnyaján szorgalmukért és előmenetelükért. A sikerült főgimnáziumi ünnepélyt az ifj. énekhar által előadott régi kurucz dal rekesztette be.

A községi fiúiskolában:

A helybeli községi elemi fiúiskola derek tantestülete kiváló sulyt fektet arra, hogy növendékei szívében a hazafias érzület egyes nagyjelentőségű, történelmi mozzanatok megünneplésével állandó ápolásban és gondozásban részesüljön. Ezt igazolja a folyó hó 15-én e nagy nap emlékére a fiúiskola egyik tantermében impozáns fény-nyel megtartott iskolai ünnep, melynek lefolyásáról való

Szabadsághareunk nagy drámájának bonyadalmas szövevénye helyett a nép, a maga naiv lelkével, csak e vihar leghatékonyabb kitéréséből, csak néhány hatalmas mozzanataból rakosgatja össze azt a képet, amelyt századokkal dacoló közvetlenséggel róttak lelkébe az arra legmélyebben ható tényezők. Ezek sorában legelsőül a fajunk jellemző vonásai közt oly előkelő helyen álló szónoki hév, a melynek kétségtelenül a legnagyobb része volt abban, hogy az 1848—49-i események során a vezérszerepet, minden más előtt, Kossuth ragadta magához.

A titáni harez bevezetésének gyászos következményei, a megrendítő katasztrófa egész alakulása és fejleményei is oly irányt adtak az előbb esüggédő, már-már kétségbeesett, majd újra reményre éledt népleleknek, hogy az elnyomatás sivar korszakában is az maradt a bizalom egyetlen ápolója, a ki a távolból szüntelen éleszthette a szebb jövő vigasztaló hitét.

A felszabadított jobbágy, a kit a 48-iki törvények váltottak meg az urbériség igájából, a kibe Kossuth lángelke öntötte a hazaszeretetet nemes hévét, az ő „igaz fia“-nak érzi magát, mikor először meggy önként s nem kötéssel fogják „Magyarország katonájá“-nak. Számosával idézhetők annak a példáit, hogy a honvéd a „Kossuth katonájá“-nak érzi és vallja magát. (Kálmány, Szeged népe II., 46. s köv.)

A verbunos tánczra most már

Kossuth Lajos udvarába'
Muzsikálnak . . . (U. o. 46.)

Szeretett vezére csillagának homályosuló fényét, a mint hűséges ösztönével megsejti, bánatosan siratja s így sóhajt fel számos változatban a népdal:

Jaj de beteg, jaj de beteg az Kossuth!
Kossuth Lajos az magyarok vezérje,
Szűz Márija mög a védelmezője,

A jó Isten mindön jóna segítje! (U. o. 48.)

Gyöngéd ragaszkodása, gyermeki szeretetének melege ki-
árad egész családjára. A mint őt atyjának, ugy feleségét „édes anyjá“-nak ismeri. Az országból menekülőt könnyeivel kíséri s jól esik bánatában legalább azzal vigasztalódnia, hogy a földöntúlvá, hontalaná lett

tudósításunkat a következőkben adjuk: A mondott napon pont 9 órakor Groó Vilmos kir. tanácsos, tanfelügyelő, a tantestület és szép számu vendég kíséretében belépett az ezen alkalomból gyönyörűen felbogarzó tanterembe. A növendékek szemeiből az öröm derűje sugárzott ki. Ragyogó fényben égő tekintetök elárulta azt a benső örömet, melyet ezen a napon éreztek. Szinte lehetett olvasni a növendékek arczaírói, hogy örömiüknek nem a kilátásba helyezett egy napi szünet az oka, hanem valami más, megmagyarázhatatlan sejtelve annak, hogy ezen a napon oly dolgokról fognak hallani beszélni, melyek érzelmeikkel, egész lényökkel, születésük óta összevannak forrva, s melyeknek hallatára kebleik a túlradó örömtől majd megszakadnak, s végül mely hangok hallatára minden nemes iránt fogékony szíveik sejtelmesszerűen meg-megdobbannak. Apák, nagyapák dicső tetteiről, kik a hazáért éltek, haltak, fognak hallani esodadolgokat. Az öröm ily megkapó nyilvánulásánál önkénytelenül is lángra lobban a hazaszeretet ragasztos érzelve a gyermeki kebelben. És valóban egy is történt. A növendékek arczaírói már a „Hymnus“ eléneklése közben is mutatkoztak a kitörő öröm esalhatatlan jelei, melyek imádásszerű áhitattá fokozódtak bennük akkor, midőn Czikora István, a tantestület egyik kiváló tagja, az emelvényre lépve felolvasta a nagy nap emlékére írt hatásos beszédét. Leereszkedni az eszmék magasztaláról a gyermekek gondolatvilágába, valóban nehéz feladat. Ezen nehéz feladatot azonban sikerült Czikora tanító urnak szerenésesen megoldani. Szavai azok a hangok voltak, melyek állandóan ott tanyáznak a gyermeki képzelődés esodás birodalmában. Egyszerű nyelvezettel, szívlehető hangon, tele meleg érzéssel mesélte el nekik a nagy nap eseményeit. Oly gyermekded hangon beszélt, mint a nagymama, midőn hosszú teli estéken meleg kályha mellett kis unokáinak a többnyire „Hol volt, hol nem volt“ kezdetű regékét meséli. Igazi áhitat honolt a hallgató gyermekesereg arczaírója a beszéd alatt. E gyönyörű beszéd után egy felsőosztályú növendék Petőfinek „Talpra magyar“ című költeményét szavalta el igazi hévvel és helyes hanghordozással. Erre egy növendék lépett ki a médiumra, s a szabadságharez idejéből egy megkapó történetet olvasott fel. Szintén ily alkalmi olvasmányt olvasott fel egy más növendék is. Mind a két felolvasás tiszta hanglejtéssel s meleg érzéssel volt előadva. Erre befejezésül az intézet összes növendékei a „Szózat“-ot énekeltek Váry János tanító fölbe-mászó melodiájú harmonium-játéka kíséretében. Általában vége az énekről azt jegyezzük meg, hogy a hangok tisztasága, s a darabok korrekt eléneklése bennünket igazán meglepett. E szép eredmény kizárólag Váry János tanító ügybuzgalmának az érdeme, minek itt e helyen kifejezést adni kötelességünknek tartjuk. Nem hallgathatjuk el azonban, hogy az ének tanítás eme fokán a többszölamu dalok gyakorlása is beillesztendő volna az elemi-iskolai énektanítás keretébe.

A Kaszinóban:

Este a rimaszombati kaszinóban a szokásos közvacsorát tartották meg. Az asztaloknál mintegy 106 kaszinói tag foglalt helyet. Már este 8 órakor elterjedt a városban Kossuth halálának akkor még valótlan híre, mely ólomsúlyként nehezedett a mélyen megsomorodott kedélyekre. A gyászlobogókat néhány középületre ki is tüzték. A cigány zenekart haza küldték, a dalárda csak azokat a karénekeket adta elő, melyek a hazafias bánatlat minden körülmények között összhangba hozhatók: a „Szózat“ „Hymnuszt“ s a „Haza“ című nemzeti dalokat. Felköszöntő is csak kettő volt: a Török János kaszinói elnöké, ki a töle megszokott szónoki hévvel s ékesszólással éltette a hazát és a Baksay Istváné, ki az elterjedt, de még mindig kétesen fogadott halálhír nyomása alatt éltette Kossuthot, — ha még él, — de ha meghalt tartjuk meg emlékezetünkben újabb történetünk e legkimagaslóbb alakját. A honfi bánattal telt társaság éjjel felé esdedesen oszlott szét.

A polgári olvasó körben:

A szabadságharez kezdetét jelző „március 15“ napja iránti hagyományos kegyelet e helyen is nagyobb ünneplésre tett előkészületeket, de azon mélyen leverő

. . . . kivitte a koronát,

A rémötnek mindön ékes tempóját (U. o. 49.)

S egyben megszólalnak a visszatérés, a diadalmas hazajövetel reményének biztató hangjai:

Ninesen piros esizmám,

Maj' hoz Kossuth apám;

De nehéz azt várni,

Maj' hoz Galibaldi . . . (U. o. 49.)

Az emigrációból hazaszivárgó s itthon, az elnyomatás sötét éveiben félve, titkon rebesgetett, csak sutogva szájról-szájra kelő vigasz a esodaszerűség nyumbusával övezi körül a nagy számú alakját:

Kossuth Lajos iród'ak,

Nem kell neki gyertyavilág,

Meg írja ő a levelet

A ragyogó csillag mellett.

(Arany-Gyulai, Népkölt. gy. 1. 296.)

A külföldről várt segítség reménye az 1859-iki, majd az 1866-iki események kapesán mind élénkebbé lesz:

Szenyes az én ingem,

Szenyes a gatyám is,

Majd hoz Kossuth tisztát,

Türr Pista meg puskát.

Eljen Garibaldi!

Kossuth, Klapka és Türr,

Mig be fognak jönni,

Sereg is jön velök

Husz-harmincz ezernyi.

Eljen Garibaldi!

Beh sok itt a holió,

De kevés a kard, ló,

Majd elhozzák, csak mi,

Legyünk készek halni.

Eljen Garibaldi!

(U. o. 297.)

De mig ezen a notán kissé megérzik a politikai propaganda, valamivel józanabb, nem egészen a népszíve mélyéből fakadt hangja: addig a régebbi, az igazi Kossuth-dal, a mely bizonyára még századok múlva is visszavissza sirja a magyar nép lelkébe nagy felszabadítójának

hir hatása alatt, hogy a magyar nemzet ujjalkotója örökre lehunyt szeméit, elmaradt nemcsak az a tervbe vett — a magyar alkotmány fejlődése történetét tárgyzó felolvasás, de az ünnepi beszéd is, mely Kossuth Lajos, és az ő nevével elválaszthatatlan események dicsőítésével foglalkozott volna. Eltűnt innen még leghalványabb sugara is a vigasságnak, senki sem tudott zenére, zajra gondolni sem, főleg ezután, hogy a rendezőség megállapodásához képest — Szabó Lajos egyleti jegyző néhány szóban tudatta a népes társasággal, miszerint a rettegett percz, mely a haza legjobb fiát visszahozhatatlanul elragadja tőlünk, — hirszerint — bekövetkezett, vagy elháríthatatlan közeleg, miért is ezuttal kerülendő lenne minden zajongásra alkalmas adó felszólalás nem csak, sőt az általános gyász érzetét vigye haza kiki magával, hogy otthon, senkitől sem láttatva sirhassa el bánata könnyeit. Leírhatatlan a mely fájdalom kifejezése, mely az elfoglaltság miatt remegő hangon elmondott e néhány szó után minden jelenlevő arczán kifejezésre jutott, s e hangulat maradt uralkodó az étkezés egész ideje alatt, melynek végétől zajtalanul folyt társalgás közben közel éjfélig együtt maradt társaság csendesen oszlott fel.

A kath. olvasó egyletben:

E fiatal egyesület is részt vett a nagy nap megünneplésében. Az egyleti helyiségben 40 terítékű közvesora volt. Előbb azonban Vajda Péter tartott felolvasást a márcziusi eseményekről. Hollósy József elnök a vesora folyama alatt felkötöztette a szabadsághősöket, Náray J. A. Kossuthért s Poliesek Károly r. kath. káplán Petőfi emlékére üritettek poharat.

A vidéken:

A márczius 15-iki nagy nemzeti ünnepet a vidéken is több helyt megülették. Erre vonatkozólag a következő értesítéseket vettük:

Tiszolcon a magyar kaszinó helyiségeiben gyűlt össze a hazafias érzelmű laosság, s ez alkalommal emlékbeszédet tartottak a nap jelentőségéről, majd közvesorát rendeztek, melyen számos hazafias felkötöztöt mondottak.

Kokován. A kokovai olvasó- és társalgókör márt. 15-ikét díszgyűléssel ünnepelte meg. Knöpfler Károly elnök meleg szavakkal esetelvé a nap fontosságát, üdvözölte a tagokat, s a díszgyűlést megnyitotta. Szavaira válaszképen felhangzott a Hymnus szent melódiája, mely után Szlopovszky Péter tartott a 48-49-iki nagy napokról esimes felolvasást, ismertetve különösen Braniszko bevételét, mire a tagok a Szózatot énekelték el. Majd közkívánatra Lipták Endre emelkedett fel és elszavalta a Talpra magyart. Hatásos előadását a tagok zajos éljenekkel jutalmazták meg. Ezután Bukovina Antal róm. kath. plébános mondott a hazára gyönyörű beszédet, mely után a díszgyűlés hazafias dalok eléneklésével véget ért. Jól esett látnunk, midőn a Szózat eléneklése közben két ködmönös tót atyafi lépett az olvasó terembe, s buzgón énekelték a Szózatot és áhitatosan végig hallgatták az egész gyűlést. A két vendég Benyus András forgácsfalvi és Stefanésik Mihály drabszói bíró uram volt. A társaság vidáman beszélgetve a késő órákig maradt együtt.

Rimaszécsen: A rimaszécsi ref. ének- és dal-kör mártius 15-ét, mint a szabadság 46-ik évfordulóját megünneplelte, bele vonva az egyház híveit és valláskülömbőség nélkül az iparos osztályt és több előkelő polgárt, hogy a korszakalkotó nap iránt lerójjá az emlékezet szent adóját. Nemzeti ünnepünk istenitisztelettel vette kezdetét; az őszhangzatos énekek elhangzása után tisztelendő Vathay László lelkész urnak a szabadság és népek nagy Istenéhez mondott hō imája végeztével Simon Mihály ref. segédlelkész tartott egy minden ízében remek felolvasást; majd ismét a dalárda zengé el alkalmi énekeit. Kijövéen a templomból, a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség 1848” jelszavakkal ellátott zászló alá sorakozva, a Szózat Marsellaise, Kossuth-nóta éneklése mellett a város főutezóját járta be az ünneplő polgárság. Déli 1/2 12 órakor vették Kossuth Lajos halálhírét. Rémület szállotta

meg szíveinket, lelkeinket. Jöttünk-mentünk a vasúti állomáshoz kérdezősködni. De e hirt nem tudván igazolni senki, a vendéglő nagytermében esteli 7 órára rendezett bankettre vallás- és osztálykülömbőség nélkül összegyűltünk mintegy 70-en. Hogy gyászos ünnepély nem lett belőle, Maizler dr. miskolci ügyvédnek tulajdonítható, ki az esteli vonattal érkezvén hozzánk, a halálhírt a miskolci függetlenségi kör elnökéhez ment sürgöny alapján megezfoltta. A közvesoránál szobnól-zsebb pohárköszöntőket hallottunk Vattay László, Simon Mihály, Nagy József, Lamos Lajos uraktól. — Az összejött polgárok csak az éjjel utáni órákban távoztak el.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Ünnep előtt állunk, a megváltás szent és magasztos ünnepe előtt! Ezen alkalomból a legőszintébb szívből kívánunk lapunk olvasóközönségének és barátainak: boldog ünnepeket, kérve a Mindenhatót, hogy terjessze ki Nemzetünkre áldást osztó kezét s erősítse meg szomorodott szívünket hazánk nagy reformátorának elvesztése fölött!

Közgyűlés. A helybeli polgári olvasókör f. évi márczius hó 26-ik napján délelőtt 11 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya: „A kör helyiség állandósítása ezéjából tett intézkedések feletti határozat” lesz. Minthogy a közgyűlés határozat képességéhez — alapszabály szerint — a tagok egyharmad részének jelenléte szükséges: ez uttal is felhivatnak az egyesület tagjai, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Halálozás. Putnokról a következő értesítést vettük: Sulyos esapás és pótolhatatlan veszteség érte városunkat e napokban. Elragadta tőlünk a halál azon férfit, ki mindannyiunk nagyrabecsülésével és szeretetével találkozott; meghalt ugyanis a szó igaz értelmében nemes lelkű és buzgó orvosunk dr. Löwy Ede ur, tevékeny és munkás életének még teljes virágzásában, temetése óriási részvét és nagyszámu közönség mellett ment végbe. Képviselet voltak a város notabilitásai, az összes ipar és erkölcsi testületek, nemkülönbén a városi hatóság és számosan a vidékről is, hogy a gazdag érdemű elhunytak az utolsó tiszteletet megadják. — Ez alkalommal a „Putnoki Népbanknak”, melynek a megboldogult igazgatósági tagja volt, mivel hogy a család a koszorúk elmaradását kérte, nevezett intézet ennek megváltása fejében a helybeli izr betegsegélyző egylet elnökéhez kegyadomány gyanánt 15 forint juttatott.

Dalestély. Dalárdánk, mely immár hónapok óta készül a fumei megpróbálkozásra, ama kettős ezéjből, hogy egyfelől pártoló tagjainak, e város nemes közönségének, mely annyiszor bebizonyította jó indulatát dalárdánk iránt, versenyképességét bemutathassa, másfelől teemes kiadásainak némi fedezése ezéjából. április hó 1-ső napján a Rózsa nagytermében, 50 kros belépti díj mellett, dalestélyt rendez. Nem szükséges jelezni, hogy dalárdánk minden lehetőséget elkövet arra, hogy fumei szereplését siker koronázza; a kitűzött közös darabokra jóformán már elkészült s a gyönyörű férfi négyeseknek egy részét az április 1-i hangverseny műsorába is felvette. A dalestélyen hallani fogjuk Liszt hatalmas rajnai bordalát, Huber esatadalát (Trombita, harssog, dob pereg.) Gaálnak két bájos olasz szövegű apróságát (Mi ricordo, és Chitarre mandolino) — továbbá a régiek közül Wouschingnak „Faluvégén karta koresma” kezdetű megható quartettjét, mely dalárdánk bravur-darabjai közé tartozik. Egy szóval a nevezett este kiváló élvezetben fognak részesülni azok, kik a dalestélyen megjelennek, s mi annyival inkább felhívjuk rá művelt közönségünk figyelmét, mert tudunkkal dalárdánk egy-két majális leszámításával, immár évek óta nem vette igénybe ily módon közönségünk pártfogását, s hivatalos szereplésén kívül magasabb képességeiről csak ama este fog tanubizonytságot tehetni, míg másfelől közönségünknek arra kell működnie, hogy

Örömnapod is lesz, csak várd,
Szegény, szegény Magyarország!
(Kálmány Koszorúk I 131.)

S a muló évek, a változó idők sora, a visszavitt alkotmány keretében indult újabb fejlődés, a nemzetélet borura derűt s közben-közben új meg új gondok terhét, majd új reményeket hozó viszontagságai — mind nem írhatták ki a nép lelkéből a Kossuth-kultusznak azt a szinte vallásos rajongását, hogy az igazi, a teljes szabadság csak ő vele, csak az ő diadalmas visszatértével fog e honra felvirradni.

A politikai opportunizmus máttól holnapra élő, ideig óráig szereplő alakjainak vásári sokadalmából ideális távolságba, szinte hozzáférhetetlen magaslatra kerülve, az ő óriási nagysága mindinkább a monda bűbajos körébe magasztosul. Onnan lobogtatja nemzete felé a szep-lötelenül megőrzött elvekhez való rendületlen ragaszkodás szent zászlóját, a melynek egykori diadalában hinnie kell a népek, ha ezredéves fejlődése utjáról nem akar letérni, ha ez utról magát az ellenséges áramlatok még akkora erejétől sem engedni letérítettetni.

E diadal reményét újítja fel, a természetélet szimbolikájával erősödő eszmetársulás útján minden tavasz, mikor a márcziusi nagy napok emlékének évenkénti visszatérése idején, valahányszor

Kizöldülnek a jegenye nyárfák,
Kossuth Lajost várja Magyarország. (U o. 150.)

S hogy ne várja hijába, gondja lesz rá a magyarok Istenének, a ki minden század válságos idejében megadta eddig e nemzetnek a korszerű szabadságeszmény zászlótartóját. A ki a Rákócziak és Boeckayak, Bethlenek lelkét a haladó kor változott, fejlődött követelésehez mért ujjászületésben feltámasztotta a nagy élet-halál harezra, mikor másfél százados tespedés után könnyű szerrel vélt e nemzet fölött napirendre térni az ellene szövötközött hatalmak tulnyomó ereje; ugyanaz a Gondviselés, népünk lelke mélyén szunnyadó esodás erejével a jövő válságos küzdelmeire is ad még vezért fajúknak. Csak azt a lét-fentartó bizalmat, azt a szeplőtlen idealizmust és szilárd hitet ne engedjük veszni, a mely oly szépen nyilatkozik a Kossuth halhatatlan alakja köré fonódott dalokosoruban!

dalárdánk fumei szereplését ugyerkölcsi, mint anyagi tekintetben tegye lehetővé. Ezen kívül áprilisban még egy nagyobb szabásu hangverseny is lesz, melyen a többi közös darabokat s a versenydalt is elő fogja adni.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Magán-hirdetések.

HENNEBERG G. (es. kir. udvari szállító) se-lyemgyára ZÜRICHEN, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen sima, esikos, kozkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Butorozott hónapos szoba.

Rimaszombatban a **Kossuth Lajos-utca 21. szám** alatti házban, földszint, egy külön bejáratu, esinosan butorozott hónapos szoba azonnal bérbe kiadó. Tudakozódhatni **Chászár Andor** óras üzletében.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban a Kossuth Lajos- és Kmetty-utca sarkán lévő ujon épült ház emeleti része, mely öt szoba, fürdőszoba, konyha, kamra, tágas fedett folyosó és hoz-zátartozó pineze és fatartóból áll, **1894. évi május 1-ére** bérbe vehető. — Értekezhetni bármikor **Hollósy József** tulajdonossal.

Árverési hirdetés.

A rimaszombati takarékpénztárnál az annak idején ki nem váltott, vagy meg nem hosszabbitott kézi zálogtárgyak

1894. április 3-án d. u. 2 órakor tartandó nyilvános árverésen elfognak adatai.

Rimaszombatban, 1894. márczius 21.

Az igazgatóság.

Tornallyán Kövér Imre vegyeskereskedésében folyó évi ápril hó 14-éig egy

kereskedő segédi állás

üresedésben van; e hely elfoglalása végett keresztény segédek nálam jelentkezhetnek.

Hirdetmény.

151. sz. — Rimaszombat város árvaszékének 151/894. számu határozatával **özv. Orbán Istvánné és társai** tulajdonát képező rimaszombati 17. számu telekjegyzőkönyvi ingatlanságnak szabadkézből eladására önkéntes árverés rendeltetvén, határnapul folyó évi **márczius hó 28-ik napjának d. u. 2 óra**ja tüzetett ki. — A venni szándékozók erről értesítettvén, azzal hivatnak meg, hogy a vételári feltételek addig is **Huszt Lajos** kiküldött árvaszéki előadónál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Rimaszombat, 1894. évi márczius 2.

Szabó György, árvaszéki elnök.

Haszonbérleti hirdetmény.

Gróf Berehtold Richárdné szül. **gróf Bánffy Erzsébet** urnőnek a gesztei, léhi s tamástelki birtoka az **1895. évi április hó 1-ső** napjától; — Majom község határában létező birtoka pedig **1895. évi április hó 25-ik** napjától több egymásután következő évre haszonbérbe adandó. — Értekezhetni lehet **Molnár József** ügyvéddel Rimaszombatban.

Hirdetmény.

173. sz. — Rimaszombat város árvaszékének 173/894. számu határozatával a **kk. Rétly Mária** tulajdonát képező Szentpétery-utcai ingatlanságnak önkéntes árverésen leendő eladatása elrendeltetvén, annak a város közházánál eszközlendő határnapjául f. évi **márczius hó 29. napjának d. u. 2 óra**ja kitűzetik, arra a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a feltételek addig is **Huszt Lajos** kiküldött árvaszéki előadó hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Rimaszombat, 1894. márczius hó 2.

Szabó György, árvaszéki elnök.

„édes apja”-nak áldott emlékét, — az esupán igaz érzés, a népköltés legnaivabb virágaiból font egyszerű mezei koszora a hősök megdicsőült homlokán:

Kossuth Lajos, Kossuth Lajos!
Most az ország dolga bajos;
De csak addig lesz az bajos,
Mig visszajön Kossuth Lajos.

Kossuth Lajos Ablakába
Kinyitott a piros rózsa,
Ráhajlott az egyik ága,
Ott busul az árnyékába.

Kossuth Lajos nagy bujába
Kiül a tenger partjára,
Ráborul a koronára:
Hol van a sok katonája!

Esik eső karikára,
Kossuth Lajos kalapjára,
Valahány csepp esik rája,
Annyi áldás szálljon rája.

Kossuth Lajos azt üzente,
Hibázik a regimentje;
Ha hibázik kettő, három,
Lesz helyette tizenhárom.

Kossuth Lajos azt üzente,
Nincsen elég regimentje;
Ha még egyszer azt üzeni,
Mindnyájunknak el kell menni.

Állj be pajtás katonának!
Kossuth Lajos huszárjának;
Tíz esztendő nem a világ,
Eljen a magyar szabadság!

El kell menni háboruba,
Hirt fűzni szép koszoruba;
Szabadságnak koszoruja
Nem hervad el többet soha.

Lesz Kossuthnak regimentje,
Lesz akkor kard, puská, mente;

Lóhere-mag.

Gömör-Ráhón Okolicsányi Gaspár föld-birtokos urnál mintegy 5—6 méterháza kitűnő lóhere-mag eladó. — Venni szándékozók forduljanak nevezett tulajdonoshoz.

Hirdetmény.

150. sz. — Rimaszombat város árvaszéke-nek 150/893. számú határozatával a kiskoru **Molnár Jolán** tulajdonát képező Jánosi 210. sz. telekjegyzőkönyvi ingatlanságnak önkéntes árverés útján eladása elrendeltetvén, annak a város közházánál megtartandó határnapul f. évi **martius hó 27-ik napjának d. u. 2 órája** ki-tűzetik, arra venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek addig is **Huszt Lajos** kiküldött árvaszéki előadó hivatalos helyi-ségében megtekinthetők.

Rimaszombat, 1894. márczius hó 2.

Szabó György, árvaszéki elnök

Kérjen Ön csak

„ZACHERLIN“-t

mert ez a legezészerűbb és legbiztosabb szer mindenféle férgek kiirtására.

Mert mi sem bizonyít jobban utólérhetlen ereje és jósága mellett, mint ama eredmény, mit **általános elterjedtségével** eddig már elérte, — minél fogva ehhez hasonló szer nem létezik, melynek hatását a „ZACHERLIN“ legalább is tízszeresen felül nem mulná.

Ennélfogva mindig csak oly bepecsételt üveget kérjen és fogadjon el, a mely a Zacherl névvel van ellátva.

Egy üveg ára: **15, 30, 50 kr, 1 frt, 2 frt.** Egy Zacherlin-permetező **30 kr.**

Valódi minőségben kapható:

Rimaszombatban: Stech Kálmán, Heksch Jakab, Tibély S. A., Bródy Bertalan, Dickmann testvérek, Kishonthy Gyula gyógyszerész és Heksch Bertalannál.

Jolsván: Cibur Emil és Hoffmann Miksánál.

Nagy-Róczen: Dedinszky J. gyógyszerész és Nandrássy Gusztávnál.

Nyustyán: Grossberger Ignácznál.

Pelsőczön: Pártos Miksánál.

Putnokon: Friedl György, Fekete Nándor gyógyszerész és Fejes Tamásnéval.

Tiszolczon: Politzer Miksánál.

Tornallyán: Mandler Samu és Urszinyi Zsigmond gyógyszerésznél.

1—10

Hirdetmény.

190. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magy. kir. kincstár** végrehajtónak **Antal János** gesztetei lakos végrehajtást szenvedő elleni 55 frt 67 kr. adókövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Gesztete községben fekvő a gesztetei 50. sztkjben A. 1—6 alatti Antal János birtokára az árverést 1362 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi május hó 10-ik napján** délelőtti 10 órakor Gesztete községben a bíró házá-nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított ki-kkiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-arának 10 %-át 136 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ban jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-venyt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1894. január hó 12-én.

A rimaszombati kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság.
Vozary, kir. tszéki bír.

Pályázat erdőőri állomásra.

Az alólirott erdészetről egy, esetleg két erdőőri állás betöltése czéljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen erdőőri állás javadalmazása: 200 frt évi bér, természetbeni lakás, tűzifa, téli és nyári ruha illetmény és a felfedezett erdei kihágások 1/3 része.

Az erdőőr nyugbérképes és ingyenes gyógykezelésben részesül, megfelelő ma-gaviselet és szorgalom béremelést és egyéb föld- és rétilletményt biztosít.

A pályázók részéről fiatal, legfeljebb 30 éves kor, jó erős testalkat, jó látó és halló képesség, nőtlen állapot, lehetőleg valamely erdőőri szakiskolának jó sikerrel tör-tént elvégzése, vagy szakvizsgálati jó bizonyítvány, a magyar nyelvnek szóban és írásban tökéletes birása és a tót nyelvnek részbeni tudása, megfelelő okmányokkal igazolandó.

A folyó év **april 1-ig** beterjesztendő kérvények annál inkább sajátkezűleg iran-dók, mivel csak jó írásu pályázók alkalmaztatnak. Szakvizsgálati bizonyítvánnyal fel-nem szerelt folyamodványok nem vétetnek tekintetbe.

Rimabrézón, 1894. márczius 9-én.

A Rimamurány-Salgó-Tarjáni
vasmű-részvény-társaság erdészete.

2—3

Hirdetmény.

32. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kubinyi József és társai** felperesnek, **Kellner József** nagy-reeskei lakos alperes elleni közösség megszüntetési perében a rimaszombati kir. törvényszék által 1893. no-venber 17-én 4951. szám alatti végzéssel a nagy-reeskei 55. számú tjkönyvben foglalt Vincze János, Halász Józsefné, Bíró Benedekné, Szabó János, Héthy Károly, Csizsár Mihály örökösei, Földi Ferencz, Bíró Antal, Bíró Pál, Nagy János, Szalay Károly, Török József, Tóth István örökösei, Pongó Mihályné, Bíró Julianna, Davidkó Amália, kiskoru Tóth Erzsébet és Agoston, Benka Pál, Bíró Terézia, kiskoru Bíró Károly, Kubinyi József, öz. ij. Héthy Károlyné, ifb Nagy László, Kriston János, Kellner József nevéen álló 42 hrszámra 626 frt, 149. 150. hrszámra 10 frt, 190. 191. hrszámra 40 frt, ezen-nel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és a jelzá-logos hitelezők irányában is végrehajtási joghatályal bíró árverés megtartására határidőül **1894. évi április hó 12-ik napjának** délelőtti 10 órakor Nagy-Reeske köz-ségben a bíró házá-nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-arának 10 %-át vagyis a 42. hrszámra 40 frt 20 krt, 149. 150. hrszámokra 1 frt, 190. 191. hrszámokra 4 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött ke-zéhez letenni, avagy az 1881-ik LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-zéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1894. évi január hó 13.

A rimaszombati kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság.

Cseh, kir. telekkönyvvezető.

Hirdetmény.

187. sz.

A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magy. kir. kincstár** végrehajtónak **Albert János s társai** végrehaj-tást szenvedő elleni 33 frt 21 1/2 kr. adó és járuléki iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. tör-ényszék a kir. járásbírószág területén lévő Gesztete községben fekvő a gesztetei 122. sz. tjkvben foglalt Albert János, Mátyás, Lajos, Terézia, István, János, Károly, Balázs, Zsuzsanna, Albert, Nagy Gyurka, József és István, Albert Bertalan, Albert Nagy Gyurka, Julianna, Albert Gáspár, Karolin, István, Albert Csépany Ferencz és Ist-ván, Albert Varga József, Balajthy Albert Erzsébet Ba-lajthy Babus Julianna, Merde Albert Katalin, Kovács János s neje Bódis Anna, Balajthy Albert Babus Mária, Alberth Gazsi István, Csank Tamás Antal, Csank Gazda Sándor, Alberth Csépany Francziska és Julianna nevéen álló 628. 636. 637. 641. 646. 647. 650/a hrszámú ing-atlanokra az árverést 601 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi május hó 10-ik napján** délelőtti 10 órakor Gesztete községben a bíró házá-nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becs-arának 10 %-át vagyis 60 frt 10 krt. készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-mított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-dékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1894. évi január hó 13-án.

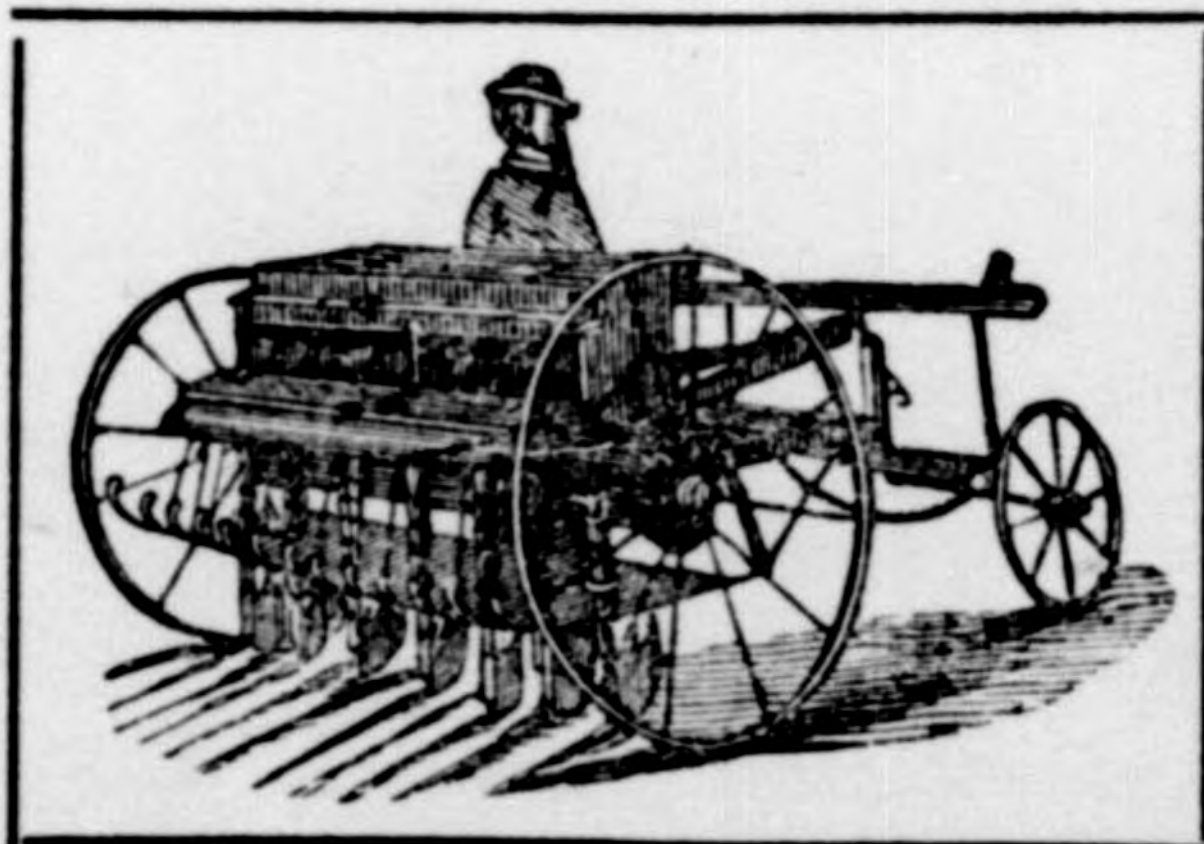
A rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. tszki bír.

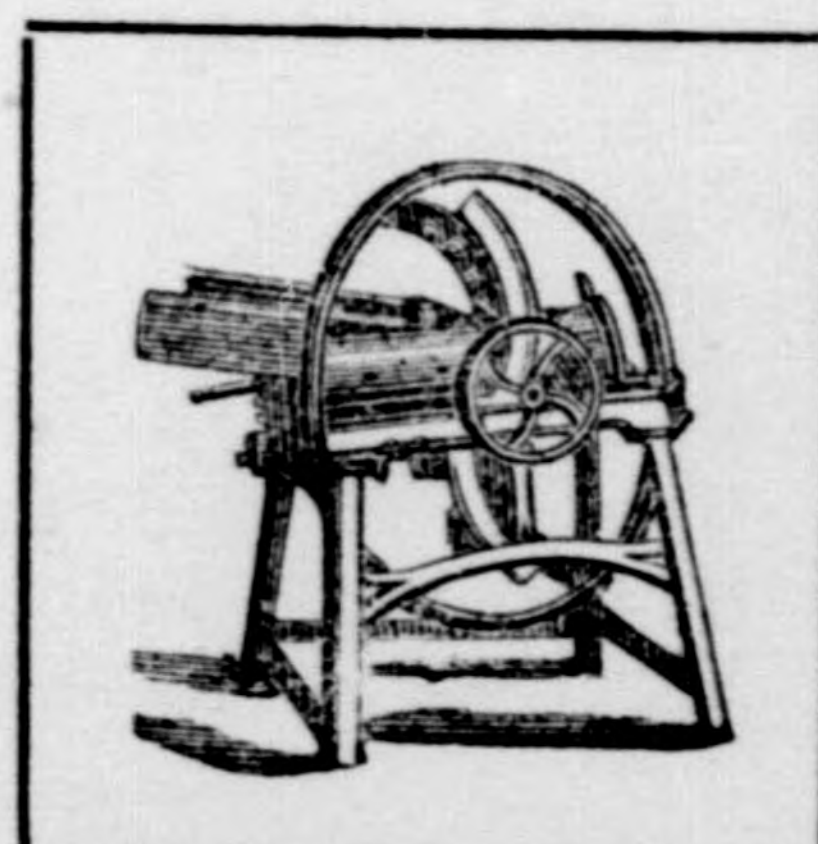
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utcza 12. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jó hirnevű gépeit, nevezetesen: 4—6

Sorvető gépeket,
Szórvető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőzúzókat;
továbbá mindennemű

Szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket.

Gepeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődéni gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

MAGY. KIR. SZABAD. PARKÉTYÁR.

DUNKEL V. K. Kassán

ajánlja

kitűnő száraz tölgyfából készített sokszorosán kitűntetett

Parkétáit ugynevezett amerikaiit tömör és berakott koczkáit

jutányos árak mellett

A lerakás gyári lerakók által a legpontosabban eszközöltetik.

Képes rajzminták és költségvetés díjmentesen szolgáltatnak ki.

Vállalkozó, építész és asztalos uraknak legolesőbb árak számíttatnak.
Nagybani kivitel mindenféle.

2—3

Örök élet.

A felebaráti szeretet ő s tana, mely az idők végtelen folyamán egyes kiválasztott nagy szellemek által hirdettetett, hanyatló századunk alkonyán hova-tovább szorosabb kapesokban, a lángoló szeretet egyre fokozottabb melegével, s a testvéries érzület mindinkább erőteljesebb jeleivel kezd a különféle társadalmi osztályokat összeolvasztani. Jézus-Krisztus, az isteni mester által hirdettet nagy eszmék méhökben hordozták az emberiség dicső küzdelmeinek zászlaira felirt ama magasztos jelképet, melyeknek megtestesülése egyszerminél az emberiség megnevesedését is maga után vonja. Szabadság, egyenlőség és testvériség isteni eszméi az örök szeretet tanában nyertek és nyernek kifejezést mindenkor. Örök harcban él az emberiség azon magasztos eszmék diadaláért, melyekért az emberi nem megváltója a Golgothán keresztalált szenvedett. A korunkban itt-ott hangoztatott s hamis jelszavakban burkolt tévtanok terjedése mutatja, hogy a küzdelem az isteni mester által hirdettet eszmékért még folyvást tart s tartani fog mindaddig, míg a felebaráti szeretet melege szét nem olvasztja azokat a jégfalakat, melyek az emberi társadalmat különféle kasztokra osztja fel. Az emberiség még nem emelkedett fel a tökély ama nivójára, melyre az utat Jézus-Krisztus életével és tanításával megjelölte. Még most is számosan akadnak olyanok, kik készek azokat az üdvözítő igazságokat lábbal tiporni, melyeket hajdan ő hirdettet s melyek közel 2 évezred óta hálás megemlékezéssel hamisítatlanul őriztetnek a népek vallásos szent meggyőződésében. Az általa hirdettet igazságok, melyek az emberiség szilaj vad erkölcesire szelidítőleg és nemesítőleg hatottak, összeforrv a világ legtöbb nemzeteinek közgondolkodásával, maiglan is a keresztény vallás tanának lényegét képezik. A kereszt, melyet ő maga vitt fel a magas Golgothára, s melyet azok tettek vállaira, kikért ő később a keresztfán imádkozott, symboluma azoknak az örök igazságoknak, melyekért vérét áldozta, s melyek mint egy égi fénysugár, bevilágítják az erkölcsi tökély magaslatára vezető utat.

Azok az álpróféták, kiket a társadalom kebelében gyakran duló belforradalmak salakja választ ki, hiába esattogtatják nemtelen fegyvereiket, ámitó szavaik legkevésbé sem fogják az emberiséget békés fejlődésében megzavarni, sőt ellenkezőleg, az az ősi erő, mely az emberiség magasabb erkölcsi érzületéből táplálkozik, annál impozánsabb alakban fog megnyilatkozni a magasztos eszmék ellen intézett támadások visszaveretésében s a küzdelem elvégre is az eszmék teljes diadalával fog végződni.

Az emberiség ama dicső bajnokai pedig, kik az igaz, szép és jó magasztos eszméinek diadaláért folytatott nagy küzdelemben végleg kimerülve a kibontott zászlót az utánok jövő nemzedék kezébe adják, sohasem halnak meg, hanem örökké élnek azokban az eszmékben, melyekért küzdöttek s melyek halhatatlanná teszik emlékezetüket.

J. Gy.

A rimabrézói ág. ev. templom felavatása.

(Folytatás)

A hol ily nagy beesben álló országos hírű férfi lakott, s a hol családja tartózkodott, nevezetessé vált személyisége után a helység is, melyben ténykedésének emlékezetes nyomait mai napig sem törülhetik el a letűnt századok. Oly nyomokat jelöl községünk felső éjszaki szélén elterülő, most gazdák lakásaival beépített három nagy telek, melyen egykor Tamás Vajda egyetlen fiának Jánosnak — ki rhodusi lovag volt — fából épült terjedelmes vára vagy inkább kastélya emelkedett, s melyben a szerető apának s nejének nem egyszer volt megszálló helye, midőn a nehéz feljárnat, oldalt fekvő zordon sziklavárból enyhébb légkör, családias nyájias pihenő után ohajtoztak. Említett három telek, változtak legyen bármire birtokosainak nevei, mai napig híven megtartotta a Vajda jelzőt s bár Gezeinek, Valentiknak, Mattyasnak hívják ma az ott lakó tulajdonosokat, — a nép még sem mondja hogy ezek laknak ott, hanem „Vajdáék”.

Hy biztos nyoma az egykori kegúr egyházszereplésének s vallásos lelkiéletének azon fadóhoz, melyet ő nagy beesű tartalmával az oltárba beépített, s mindazon bőkezű adományai, melyekből az egyház jóléte s a lelkes összes javadalmaszása származott s származik mind e mai napig is. Midőn az oltárt a szentélyből mostani helyére átépítettük, a fadóhoz és tartalmát, a befoglaló faragott váloszerű követ nem helyeztük vissza, hanem megtartottuk állításaink mellett bizonyosságot tenni hivatott erősségül. Az oltárból kivett kő helyére azonban mi is tettünk egy jól záródó fedelű vastag üveg dobozt, melybe két okmányt zártunk neveink aláírásával az egyház peséséjével ellátva, — egyiket az oltár átépítésének, másikat a templom megnagyobbításának, előbbi és mostani felszerelésének új orgonája csillára, gyertyatartói, új kelyhe s általunk napvilágra hozott freskóképei történetére vonatkozólag. Hadd szolgáljon mindkettő utmutatásul azoknak, kik e helyen valaha netán nagyobb szabású építkezés-

hez fognak, mint azt nekünk körülményeink megengedték. Mindezen történeti adatoknál s levelezéseknél csupán azon oknál fogva időztem hosszadalmasabban, hogy kitüntessem s begyőzzem miszerint ezen mi Rimabrézói kisdied templomunk egykor nem kis mértékben vala nevezetes, de azért is, hogy jogot szerezzek magannak azon imámár nem alaptalan állítás kifejezésére, hogy az egykoron hares történelmi buvár Oehlina nagy nevű papja Bartholomaeusz László még sejtelmével sem igen birt az e soraim fonalán felderített történelmi adatoknak, mert különben nem írta volna meg „De bohémis kishonthensibus“ (a kishonti Csehekről) sajtó utján kiadott munkájában, hogy ők megtelepedvén a Rimavölgy ölen is, Brézón a tleptomot 1450 és 1460 évek között építették! Való igaz, hogy a Csehek Gömör-Kishont megyének erdő koszoruzta felvidékén említett időben megtelepedtek, s az is áll, hogy ők ugyanakkor igen sok helyiségben templomot is építettek, de hogy ezen mi brézói templomunkat is ők építették volna, nem csak kétségbe vonom, de határozottan tagadom is. Ők a templomot itt készen találták s legfeljebb rendbe hozták s annyira a mennyire megújították, kivált külsejét sötét piros és szürke függélyes sávokkal a nálok divó szokás szerint kicsinosították, minek nyomait ugy a templom egész külsején mint magán a toronyon is tetejétől aljáig még ma is megtalálhatni, azonban igen nagy a gyanu ellenökben, hogy ők voltak a templom belsejének, s így a freskóképeknek legelső bemázolói mésszel, hogy azokat láthatatlanná tegyék, mivel ha a képeknek bemeszelése netán csak a Reformáció utáni korban történt volna meg, — arról bizonyval megemlékezett volna Rimavölgyi János murányvári pap és Superintendens, ki első ejtette meg völgyünk és Gömör ág. ev. egyházaiban a kánoni látogatást, s ki a brézói templomban látott három oltárt nem felelte el jegyzékbe venni — hogyan kerülhették volna el tehát figyelmét a biblikus képek, melyekkel a templom falai mindenütt borítvák, melyekről azonban hallgat, — s a helyben 1542-ik évtől szakadatlan sorban hivataloskodott papok sem tesznek fölöttök említést, holott minden más e templomban talált tárgyat a legnagyobb részletességgel leírják.

A csehek e templomot nem építették, hanem a külső s belső rendbehozatalon s lényegtelen átídomításon kívül löréses körfalakal vették körül, olyanformán mint az a Rimabányai templom-körfalánál máig is látható. — s mint azt 1877. évben, midőn itteni állomásomat elfoglaltam, az akkor még fennállott körfalánál magam is láttam, hogy a csehek nem lehettek ezen templomnak építői, azon fölfevésben megerősít nemcsak azon tény, hogy itt sem a toronyba, sem a templomba való bejárat felett sem kívül, sem belül nem találhatók kőbe vésvé, de festve sem, az ő hitvallási jelképeket ábrázoló urvaesoraik helyi alakja, pedig hát a csehek csakugyan Callixtinusok, azaz kelyhesek voltak, hanem megerősít jelzett fölfevésben ama szembeszökő valóság is, hogy a freskóképek között a boldogságos szűz képe és alakja számos helyen — 11 — látható, sőt magában az oltár középső mélyedésében — kép helyett Szűz-Mária szoboralakja a gyermek Jézussal karján van behelyezve, holott köztudomásu, hogy a cseh kelyhesek Szűz-Máriát nem imádták, templomi isteni tisztelgetek magasztalására nem tartottak, — tehát képeivel templomaikat nem is díszítették, mi kizárólag a róm kath. egyházban volt bevett szokás, még pedig Szent-István királyunk ideje óta, ki — mint a történelem tanítja — halalos ágyán buzgó imában a boldogságos Szűz-Mária pártfogásába s oltalmába ajánlotta szeretett magyar hazánkat, azért kapta országunk a hozzá kapcsolt bírodalmi részekkel egyetemben a „*regnum Marianum*“ — (Mária védelmébe ajánlott bírodalom) történelmi elnevezést, — a minthogy az idők folyamán vert ezüst s arany pénzeken is hol latin szövegű „*Beata Virgo Maria Mater Dei Patrona Hungariae*“ hol magyar „*Szűz-Mária Isten anyja, magyarország védője*“ körirat olvasható. Templomunk felől tehát mind-ezeknél fogva erős meggyőződés az, hogy a hazánkban elterjedt kereszténység első századában, azaz mint e soraim elején említett évszám mutatja 1047-ben I. Endre király uralkodása s a székes-fehérvári országgyűlésen hozott parancsoló törvény behatása alatt épült, s következtetve a falaira festett számos „Mária“ képeiről, s magáról az oltár fölfevét tevő Mária szoborról, az építető patrónus által a „boldogságos szűz tisztelgetek volt szentelve s felajánlv.

Eddigél felhozott állításaim igazolására hivatkozom még a gömöri esperesség legrégebb jegyzőkönyve 170-ik lapján olvasható azon sorokra, melyeket Rimavölgyi superintendens a Rimabrézón 1596-ik év február 17-én Fábrieti jolsvai pap és murányvölgyi esperes, és Franciscus Mátyás tiszolczi pap társaságában végzett, kánoni egyházlátogatás alkalmából vétetett fel, — s melyekből kiténik, hogy itt jóval a csehek megtelepedése előtt hiványilag biztosított plebániával hivatal, — tehát rendezett egyház s templom is volt, még pedig 1381-ben, midőn bizonyos *Choroði Kristóf* plebános volt itt a lelki atya. Hogy az akkori papnak évi jövedelme — legalább ugy vélem — nem volt esekélyebb a mostaninál, sőt az 513 évvel ezelőtti esekély igényű patriarchális korban kétszeresen is meghaladhatta a mai bevételeket, álljanak itt a fentemlített kánoni látogatás jegyzőkönyvéből híven lemaszolt következő sorok: „*Rimabrézó. Ad hanc Ecclesiam tantum Liber pertinet. -- Proventus parochiales antiquos reperimus in Missalli quodam antiquo, in primo folio, facie altera, quod nobis videndum ex templo obtulerat Dominus Johannes Scultéy pastor pro tunc ibidem Sabbatho in crepusculo ad candelam ante Dominicam Septuagesimae, quae fuit 17. dies Febr. A. D. 1596. quos proventus de verbo ad verbum descripsimus: Anno 1381. Proventus parochiae in Brezo Decimae ex tritico, Siligine, avena, hordeo, ex pisa, ex paganeo, ex millio, ex papavera, ex canapis etet. etet. — Item a sono qualibet una gallina in anno. — Ab introductione gallinae, — candelae et 3 denar in candelae. — Item a psalterio integro fl. 1, a medio denis 50. — Quilibet inquilinus qui non seminat 22 denis, si viduus et non seminat 12 denis, si aut aliquid seminis habet 22 denis si decimam ab eo non accipiet. — Item terras, prata etiam habet. Item si absque confessione aliquis moritur fl. 1. Si puerpera absque confessione habet 12 ulnas byssi debet. — A copula domestica 12 denis ex alia parochia fl. 1. ut-*

riusque aut quilibet ad offertorium. — Chirtophus Choroði parochus in Brézó.“

Érdekes, hogy Choroði lelkész hívénya ezen pontjait missaléjába, vagyis templomi szertartás és imakönyvébe jegyzette be. Valószínűleg azért tette azt, hogy minden papi teendőjénél tudhassa mit van jogositva kívánni szolgálatait igénybe vevő híveitől. Lett legyen azonban bármí oka hívénya oda jegyzésére, részéről köszönetet szavazok neki, hogy soraival a multakat megvilágító fáklyát adott kezünkbe, mely fáklyának szerte áradó fényénél láthatjuk mint szolgált misét a brézói templomban a jó Choroði atya, szedvén alkalomadtán híveitől a dénárokat, forintokat s mindenmí termények tizedrészt, mely bizony tisztességesen megtöltötte a papi hajlék padlását és kamaráit, hanem láthatjuk azt is, mikép özönlöttek be a 15-ik század közepén a husziták a brézói templomba, melynek nem igen lehettek huzamosabb idő-kig urai, mert különben nem hagyták volna meg benne a róm. kath. hitfelfogásnak kizárólag megfelelő templomi berendezést és oltárszobrot, mely hogy a reformáció óta az ág. hitv. evang. egyház részéről is meghagyatott eredeti állapotában, ugyan minek tulajdonítsam? Kegeletnek-e a multak iránt? avagy hitbeli közönynek, melynek „nem bánom“ és mindegy a jelszava, csak áldozatokat ne kelljen hoznia s pénzt kiadnia a változtatások beálltával? — A multakért nem felelek, — a jelenről azonban nyíltan vallom, hogy a hívek nagyobb része teljesen új oltárért esdekelt, készen az áldozatra . . . de mégis meghagytuk a régít . . . vallásosan hazafias kegeletből a multak iránt, s történelmi becses bizonyítékul a kutatók és önmagunk számára.

Nem hallgathatom el, hogy templomunk régi eredetére Bökés-Csabának áldott emlékü papja néhai Haan Lajos szorgalmas történetírónk által lettem figyelmeztetve, ki ifjúkorom óta irányomban tanusított jóságánál fogva a békési rónáról többször is meglátogatott szerény paróchiában, s egy ízben elbeszélte, hogy németországi buvárkodási idején — ha jól emlékszem — a lipsei egyetem levéltárában pergamenre írva olvasta, miszerint a Rimava folyó mellett Brezov falu templomát midőn építették a keresztény vallásra tért pogány lakosok bálványait a fal egy nyílásába helyezték el, mely nyílást megboldogult mentorommal — ide oda kopogtatván az épület belsejét, — kerestük is napokig . . . eredmény nélkül, míg én évek mulva sajátságos véletlen folytán a malter és mézréteg alá rejtett freskók felderítésénél csakugyan egy kerek és lefele menő s egy négyzögletes s vízszintes irányban haladó nyílásra bukkantam, mivel azonban előbbi nyílásban kezem feneket nem érhetett, utóbbi pedig valószínűleg csak ajtó reteszül használt hosszú ki- és betolható gerenda foglalataul szolgált — a bálványok ott, vagy ott nem létezől nem szólhatok.

A freskóképek felfedezését 1886. év nyarán bejelentvén a magas miniszteriumnak a műemlékek országos bizottsága részéről szakértőül kiküldött Möller István állami műépítész ur eltekintve a neki megmutatott évszámoktól az ajtó és szentély-ívezet-kövek faragási modorából valamint a keresztelő kő és medence alakja és szögletezéséből ítélte a templom régiségére, s midőn társaságában a szomszéd Kiette, Kraszko, Rimabánya községek mienkhez hasonló építkezésű templomait meglátogattam, ugyanazokban szemelattára — mintha már tudomásom lett volna felőlök, ugyancsak freskó képeket fedtem fel a szentélyek falain, — oda nyilatkozott, hogy ugy a templomok mint a freskók keletkezése és a brézói templom és festményeinek eredete közt legalább másfél-száz évnyi idő különbözet van, mert ez említettekben a képek 14-ik századbeli másolatok modorában készültek, s a kövek faragási modora is sokkal későbbi időre volt mint a brézoinál.

(Folytatjuk.)

Liszky János, ág. ev. lelkész.

Hirek és vegyesek.

Esküvő. Runyai György polgártársunk f. hó 21-én vezette oltárhoz Tóthi Boriska kisasszonyt, Tóthi János timármester kedves leányát.

A rimaszombati „Chevra Kadischa“ egylet folyó évi márczius 18-án tartotta rendes évi közgyűlését, melynek főtárgya az előljároság választása volt. Az előljároság régi tagjai közfelkiáltással újból megválasztattak és pedig elnöké Gellman Samuel, alelnökké Eckstein Fiesko; pénztárnokká Hoselitz Salamon, ellenőrré Kohn Albert, választmányi tagokká: Weisz Károly, Weisz Samuel, Haas Salamon, Sehweitzer Dávid, Bródy Bertalan, Lőkovies Lipót, templomgondnokká: Engel Dávid és Blumenthal Herman. A közgyűlést 70 teritékü közvaesora követte, melyen az első felköszöntőt Singer S. Leo főrabbi mondta az előljároságra, utána Csillag Mór jegyző a főrabbit és az egyleti tagokat éllette, majd Lőkovies Lipót egy rövid velős felköszöntőben Braun Gyuláné, Heksch Jakabná és Kohn Albertné gazdasszonyokat él-tette, kiknek szives közreműködésükért és buzgó fáradozásukért a rendező bizottság is ez uton mond köszönetet.

Felhívás Gömörmege hazafias közönségéhez! Az ifjuság a nemzet reménye, a jövő záloga. Bizalommal néz az a nemzet a jövő elé, melynek ifjusága erőteljes, tettekre képes s jellemes. A nemzet e várakozásának azonban az ifjuság csak akkor képes megfelelni, ha hazaszeretete szilárd és elméje a tudomány és műveltség mai állásának színvonalára emelkedett. Ezen kettős cél: a hazaszeretet ápolását és a tudomány s művelődés iránti hajlam fejlesztését tűzte ki feadatául a „Gömörmegei egyetemi ifjuság köre.“ Igen, a hazaszeretnek és önképzésnek iskolája akar lenni körünk, sőt mi több: gyamolító karja mindazon törekvő gömörmegei ifjaknak, kik a megélhetés gondjaival küzdve törek a műveltség és tudomány örökké szép igazsáig felé. De a legmagasztosabb cél is hín ábránd, ha annak megvalósítására hiányzanak az eszközök. Azért fordulunk kerő szavunkkal Hozzád, megénk lelkes közönség, mert tudjuk, hogy Te, ki hozzánk legközelebb állasz, ki lelkesedésünk és nem törekvésünk leginkább tudod megérteni: nem fogod engedni, hogy igaz meggyőződésből fakadó céljaink, melyekért forró szeretettel küzdünk, elérhetetlen ábrándképpé legyenek. Abban a szilárd, kedves hitben hívünk fel tehát adakozásra a Gömörmegei egyetemi ifjuság körének javára, lelkes megei közönség,

hogy örömmel teszed le a Töled telhető áldozatot saját megyebeli ifjúságod hazafias törekvéseinek előmozdítására. A legesekelebb ajándékot is halásan fogadjuk s bizton reméljük, hogy az dusan megtermi gyümölcsét a művelt, tudományosan képzett és honszeretettől áthatott ifju nemzedékben! A befolyt adományok nyilvánosan a megyei lapokban lesznek nyugtázva (azon adakozók, kik a kör alapítótagok sorába, kik ennél kisebb adományokkal járulnak a kör vagyonának gyarapításához, a kör pártoló tagjai közé lesznek idatva. (Álpsz. II. Fej. 6. 7. §§.) Az íveket, illetve adományokat — 4 heti határidőn belül — a kör pénztárnokának ezimére Jacekó Pál jogh. Rimaszombat, kérjük beküldeni. Budapest, 1894. márczius hó 6. Hazafias fűdvözetlet: Dapsy Victor alelnök. Jacekó Pál pénztárnok. Kubinyi János titkár. Felhívjuk a t. közönség figyelmét az adakozásra, mely már szép eredménnyel folyik, tekintve a nemes ezélt, melyre a befolyt adomány fordittatik.

A sorozás városunkban f. hó 15-én vette kezdetét. Ez idén először Rimaszombat város állította elő 77 emberét; ezek közül csak 13 soroztatott be. 18-áig a rimaszombati járás hadköteleseit vizsgálta meg a sorozó bizottság, melynek polgári elnöke: Bornemisza László alispán. Bizalmi férfiak voltak a város részéről: Nagy Ferenc és Institorisz Endre; a járás részéről Okolicsányi Gáspár és Hámos Zoltán. A katonaság részéről ki vannak küldve: Molnár Zsigmond őrnagy, Schneider József honvédszázados, dr. Klein közös hadseregbeli és dr. Weitzenfeld honvéd ezredorvosok. A bizottság 20-tól 26-áig husvétii szünetet tart, 27-30-ig a rimaszombati járás bizottság tiszteletére a Három Rózsa nagy termében bankettet rendezett, melyen a helyben állomásozó tüzezerred tisztikara is résztvett. — A kedélyes banketten Szabó György polgármester szép tósztan köszöntötte fel a bizottságot. Utána Bornemisza László alispán mondott nagy tetszéssel fogadott felköszöntőt, mire dr. Szabó Samu megyei főorvos és Barna Imre alkaptány, mint a katonai ügyosztály vezetője szólaltak fel egy-egy szelemes tósztan. Szólt még a tüzezerred tisztikara nevében Kovács őrnagy, ki szép magyar tósztot mondott.

A rimaszombati polgári olvasókör háza. Sokan — még csak pár évvel is ezelőtt — hiu ábrándnak tartották azt, hogy a rimaszombati polgári olvasókörnek állandó helyisége, saját háza legyen, s ime az ügyszeretet, a szorgalom és törhetlen vasakarat rövid idő alatt megmutatja, hogy nem ismer lehetetlenséget. Elismerést érdemel a polgárok olvasóköre azért, hogy magasabbra törekvő céljai vannak, s még inkább azért, hogy kitudta vivni maga iránt városunk közönsége megtisztelő rokonszenvét, általánossá való támogatását. Ennek tulajdoníthatjuk azon, minden várokozáson felül meglepően fényes sikert, mely legközelebbi felhívását — 1000 darab, egyenkint 10 frtos kötvényének elfogadása céljából — követi. Amint megbízható helyről értesültünk, e felhívás folytán a helybeli takarékpénztár 1000 ft kölcsönrel, tehát 100 darab kötvény elfogadásával járul a ház építése költségei fedezéséhez, ugyancsak a helybeli izraelita hitközség és nőegylet, az intézők előleges megállapodása szerint, hivatásukhoz méltó összegért fognak jegezni kötvényeket, s a megyei díjok-egyesület szintén néhány száz forint kölcsönt kíván előlegezni, s általában az egész közönség oly melegen fogadta a kör ezen felhívását, hogy díszes házának aránylag rövid idő alatti fölépítése, főleg ha városunk képviselőtestülete ez irányban maga részéről is megteszi azt, amit ehez hasonló alkalmakkor másoktól meg nem tagadott — biztosított-nak tekinthető. Mi őszinte örömmel jelezük a polgári olvasókör működésének sikerét, s bizunk benne, hogy a *közjóra, a testvériséget, az egyenlőséget, s a lelki szabadságot hirdető és munkáló gondolatok temploma* már a közel jövőben egyik büszkesége lesz városunknak, bizonyoságot téve róla, hogy a mi közönségünk tud is, akár is alkotni maradandót, — a polgári olvasókör pedig tudni fogja, miként legyen halás a közönség nagylelkű támogatásáért.

Baleset a bányában. Vashegyen e napokban Huka nevű bányász éjjel a bányában dolgozott s munkaközben egy több métermérsányi vaskő esett a lábára, úgy hogy a láb közepét teljesen összezúzta. — A gyári orvos: dr. Kres mütétet végzett rajta, mely után beszállították a helybeli közkórházba.

Jótekonyczélú műkedvelői színi előadás. Dobsinán folyó évi márczius hó 26-án a vendéglő nagytermében a helybeli állami polgári fiúiskola segélyegylete javára műkedvelői előadás tartatik, mely alkalommal színe kerülnek: 1. „A csizolalan gyémánt.“ Vigjáték egy felvonásban. 2. „Két nő egy férfi ellen.“ Vigjáték 1 felvonásban. 3. „Gift.“ Vigjáték 1 felvonásban. — Az előadó három vigjátékban közreműködnek: Weisz Janka, Csisko Gizella, Jäger Vilma, Szoyka Berta és Balázs Irma, továbbá Rozlosnik Samu, Zajzon Samu, Schranecz Szilárd, és Köhler Arthur. — Helyárak: Kőrszék 1 frt, számozott hely 80 kr., ülőhely 60 kr., állóhely 40 kr., gyermekjegy és karzat 20 kr. — Kezdeté 8 órakor. Előadás után táncmulatság.

Kísérleti vetőmagvak kiosztása. A földmívelési m. kir. minisztérium — értesülésünk szerint — 40 mm. burgonya és 100 mm. zabot, mindkettőt a legnemesebb fajból boesajtott megyénk főispánja rendelkezésére azon ezéltől, hogy azt az ezen vető maggal kísérletet tenni kívánó kisebb mezőgazdák közt osztassa szét, oly feltélt alatt azonban, hogy ezen mag ez idei terméséből az államnak, természetben visszatéríttessék. Ajánljuk ez intézkedést gazdaközönségünk figyelmébe. A rendelkezésre adott vetőmagvak felelőre a rimaszombati vidékiek közt, Tamásfalán Farkas Abraham gazdasági elnök. a rozsnyó vidékiek részéről pedig Berzétán a főispán ur által fognak kiosztattatni, mire mezőgazdasággal, kerti ültetéssel foglalkozó közönségünk figyelmét felhívni kötelességünknek tartjuk.

A debreczeni kereskedelmi akadémia volt tanítványait fölkéri az igazgatóság: jelentsék be f. hó 31-ig jelenlegi alkalmaztatásuk minőségét és javadalmát, hogy a tanintézet új palotájának fölavatása alkalmából kiadandó emlék-könyvben az érettségivel távozottak teljes névsora közölhető legyen.

Műkedvelői előadás. Jolsván az ottani műkedvelők folyó évi márczius hó 26-án a vendéglő nagytermében az állandó színpad javára szavalattal és hangversennyel egybekötött műkedvelői előadást rendez, melynek műsora

a következő: 1. „Rozgnyos koldus“ melodráma, szerző: Katona A. zenéjét szerezte Pfligler, szavalja Basillides Barna, zongorán kíséri Neogrady Irén. — 2. „Angolosan“, vigjáték 2 felvonásban. A szereplők következők: Basillides Ilonka, Führer Ilonka, Mesko Irénke, Ersek Árpád, Basillides Barna, Ratkovszky Árpád, Csernok Lajos, Czirbesz Pál, és ifjabb Zajacz Károly. — 3. „Népdal-egyvelegek.“ Előadják: Ratkovszky Árpád, Csernok Lajos, ifj. Flantisz Anzor, Illés Gúza. — Ezt zártkörű tánezerestély követi. Kezdeté fél 8 órakor.

Országos vásár. (Rimaszombat márczius 16-án, városi állatorvos tudósítása.) — Kedvezőtlen eső idő következtében a késő délelőtti órák alatt a következő felhajtás történt: Szarvasmarha 849. ló 664, sertés 546, összesen: 2059 darab állat. — Megelőző vásárhoz hasonlítva, ugy az állatok darabszámát, mint az adásvéltet illetőleg, apadást kellett tapasztalnom, mely tény nem csupán a vásárbélőre káros; hanem közgazdasági szempontból is felettébb hátrányos kihatással volt. Szarvasmarhánál némileg emelkedő irányzattal esékély forgalom az igás ökröknél, valamint a levágásra valóknál fejlődött ki. Két waggon igás ökör Nyitramegyébe a püspöki és a blatnyeczi uradalomba szállított. Javított vágó ökrök élősuly szerint 25 kr. klgr.-ként 10%; soványak 23 kr. 7-8% levonással adattak el. — Lovaknál kevés számú felhajtás dacára igen kiesiny forgalom mutatkozott, mely jobbadán a közönséges lovak közötti cserelére szorított. Sertéseknél közepes létszám mellett élénk forgalom támadt a süldők között, miknek egyrésze az alföldre, más része a budapesti vásárra került. Árak állása. Igás ökör II. oszt. 280—360 frt, kisbirtokosoknak való 220—280 frt páronként Magyar tehén drbja 60—110 frt, tarka 80—140 frt. Egy éves tinók párja 60—80 frt. Parasztló 45—150 frt, könnyebb igás 150—180 frt, hirtős 300—450 forint darabonként. — Koczkák malacostól 25—35 frt. Egy éves süldők 20—29 frt, másfél évesek 30—38 frt páronként. Javított sertések darabja 35 frtől 70 frtig. A Rimának szeszélyes árja korán oszlásra kész-tette a vásárt, melynek területét iszapos vízének termékeny hullámaival $\frac{2}{3}$ részben borította el.

Tanítók (tanítónők) jogai és kötelességei ezimen dr. Szabó Mihály kir. segédtanfelügyelőtől Kolozsvárott egy oly könyv jelent meg, mely a máig érvényben levő népoktatási törvényeket, rendeleteket, döntvényeket, sőt egyéb orsz. törvényekből is mindazokat foglalja magában, melyek a községi, állami és felekezeti tanítókat is egyaránt érdeklik. Használhatják e művet felső nép- és polgári iskolai tanítók, tanítónők, továbbá iskola-fentartók és tanügyeket elintéző hatóságok is. Ára a 330 lapra terjedő műnek 2 frt 20 kr. Ennek kiegészítő részét a szerzőnek „Népoktatásügyi községi közigazgatás“ ezimen sajtó alatt levő műve képezi, mely az iskolák felszerelése fenntartása, iskolai alapvagyon kezelésé s egyáltalában az iskola ekonomiai ügyeire vonatkozó összes törvényeket és utasításokat fogja tartalmazni. Ára 2 frt. Mindkét mű megszerzése melegen ajánlható. Sz—y.

A dobsinai jégbarlangból részvénytársaság. Mint halljuk, a dobsinai jégbarlang nemskóra részvénytársaság kezébe fog kerülni, mely az ujkori igényeknek minden tekintetben megfelelő nyaraló-telepet és hidegvíz-gyógyintézetet akar még az év folyamán létesíteni. Dobsina városa évek során át tárgyalta a jégbarlang ügyében Rohoney Gedeon orszgy. képviselővel, a ki azt örök áron akarta megvásárolni, de a tárgyalások eredményre nem vezettek. Most a városnak nem maradt egyéb hátra, mint ujból foglalkozni azzal az eredménnyel, melyet még 1892. év július havában adott Benedikty Kálmánnak egy részvénytársaság megalakítására. Az engedélyes szerződés, valamint a részvénytársaság megalakításának módozatai a napokban fognak megjelenni, mely szerint 1000 drb. 100 frtos névértékű részvény lesz kibocsátva s ugy a részvénytársaság 100000 frtos tőkével fog rendelkezni.

„Meghalt Kossuth“ ezime azon Erdői Ernőtől ép most megjelent gyönyörű dalnak mely a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatala kiadásában Budapesten (Csengeri-utca) megjelent. A megható szép szövegű dal méltó, hogy az országos gyász alkalmából minden zongorán feltalálható legyen, és már 30 kr. olesó áránál fogva is a legnagyobb elterjedtségre számot tarthasson.

Asztalos-kongresszus. Márczius hó 25. és 26-án, (husvétkor) — mint fővárosi leveleznök értesít — Budapesten a magyarországi asztalos munkások kongresszust tartanak. Ez már a második tanácskozás, a melyet az asztalos munkások országos keretben megtartanak. Az első az ipari és munkás élet sok lényeges kérdését rendezték, ez a második kongresszus arra lesz hivatva, hogy a megkezdett uton az ipar és a magyar asztalosok érdekében a munkát folytassa. A kongresszusra minden asztalos-szakegyesület, nagyobb műhely vagy gyár munkásai küldhetnek képviselőket, a kiknek elhelyezéséről gondoskodva lesz. A küldöttek azonban két héttel előbb kell, hogy bejelentsék a kongresszust egybehívó bizottságnál (Kerepesi-ut 68.) hogy a kongresszuson részt akarnak venni. A kongresszusnak, a mely különben igen sikerültnek ígérkezik, a napirendje egyelőre a következő: — 1. A 11-es országos asztalos szervező-bizottság jelentése. — 2. A vidéki küldöttekjelentése. — 3. A szakszervezkedés további fejlesztése. — 4. A szabad szervezkedés és a munkaidő rendezése. — 5. A famunkás-szervezkedés. — 6. A tanonegy. — 7. A sajtó. — 8. Állásfoglalás a IV. osztrák-magyar asztalos-kongresszushoz.

A Hét, politikál. Erdekés hírt kaptunk Budapest-ről: Kiss József szépirodalmi és társadalmi közlönye, „A Hét“ április 1-től kezdve, már mint politikai és irodalmi lap fog megjelenni. — „A Hét“ a politikai koncertben nem lesz új hang. Hallottuk eddig is, a válogatott, szép és irodalmunk javából való novellák s versek özőnéből kihallatszott ez a hang határozottan, férfiasan, oly szabatos szókimondással, világos, tiszta logikával, majd nemes páthosszal, majd halálosan sebző gunnyal, hogy a politikai eseményeknek éppen legbonyolultabb s legzavarosabb mozzanatainál A Hét szolgált biztos utmutatással. A Hét politikai lappá történt átváltozása után csak meg fog erősödni eddigi irányában. Nem hanyagolja el eddigi magas irodalmi niveauját, asszonyok, leányok ezután is ugyanazzal az élvezettel olvashatják, mint eddig, és politikai rovatait is kiválóan irodalmi szempontból fogja gondozni. Ügyelni fog arra, hogy ne csak elfogulatlan, párt és magánérdektől ment véleménye érvényesüljön, hanem érvényesüljön az az irodalmi forma is, melyet A Hét — ezt büszkén vallhatja nagy érdemé-

nek — az egész magyarországi sajtóba mintaképpen bevitt. A Hét munkatársait a mostani magyar irodalom legjelesbbjei közül toborozta össze és kiegészítette most fényes gárdáját a legelőkelőbb politikai és publicista erőkkel. Aki a politikai viszonyokkal tisztában akar lenni, nem mellőzheti A Hét véleményét. A mi machiavellista korunkban valóságos áldás, hogy van egy lap, mely minden körülmények között, bárkivel szemben, nyíltan megmondja az igazságot. Melegen ajánljuk ezt a jeles lapot olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára egész évre 10 frt, fél-évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

„Magyarország“ teljesen független politikai napilap. Nincs lekötve senkivel szemben, nem áll sem egyeseknek, sem osztályoknak, sem érdekköröknek szolgálatában. A „Magyarország“ önzetlenül esupán egy ezélt szolgál: az ország függetlenségének és önállóságának ügyét. Ez lebeg folyton szemé előtt és ennek elérésére törekszik. A „Magyarország“ mindig és mindenkiel szemben tárgyilagoss és elfogulatlan. Egy mértéket ismer: az igazság mértékét, a melytől soha, semmi körülmények közt el nem tér. — A „Magyarország“ szerkesztőségének és kiadóhivatalának megfeszített munkája folytán az összes országos és külföldi eseményeket legelőször hozza az olvasóközönség tudomására. — A „Magyarország“-ot reggel már az ország távoleső részeiben is olvasni lehet, hozza az az napi országgyűlést teljesen kimerítő szövegben, az az napi összes eseményeket ugy a fővárosból, mint a vidékről és a külföldről. Hozza a bel és külföldi teljes tőzsdei jegyzéket és árfolyamokat. Naponként közöl társzát, regényt és más érdekés közleményeket. — A ki a „Magyarország“-ot olvassa az az üzleti, társadalmi és politikai eseményekről sok helyen egy egész nappal előbb értesül, mint más lapokból. — A „Magyarország“ már is 30.000 példányban forog az olvasóközönség kezében s így rövid idő alatt elérte a támogatásnak azt a mértékét, a melylyel magyar lap eddig még nem dicselkedhetett. A közönség ezen támogatását a szerkesztőség a lapnak folytonos fejlesztésére és tökéletesítésére fordítja. A „Magyarország“ előfizetési ára: Április hóra 1 forint 20 kr. (április—június) negyedévre 3 frt 50 kr. Április—december hónapokra 10 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek postautalványon a kiadóhivatalba Budapest, Rostély-utca 2. küldendők.

Jegyzék és nyugta. A „Rimaszombati Polgári Olvasókör“ által megrendelt Jókai műveinek díszkiadására ujabban a következő adományok folytak be: Bornemisza Elemér 5 frt, Tóth Péter 1 frt, Remenyik Sámuel 1 frt, Dr. Zehery István 1 frt, Lengyel Samu 1 frt, Takács László 50 kr., Vozary Sámuel 50 kr., Cseh János 50 kr., Szalontay Sámuel 50 kr., Cseh István 50 kr., Paczek Emil 50 kr., Erdélyi Mihály 50 kr., Bányay Ferenc 50 kr., özv. Tóth Józsefné 20 kr. A már kimutatott összeg 89 frt, összesen 102 frt 20 kr. Rimaszombat, 1894. márczius 12-én. Rónay Gyula, pénztárnok.

Nyilvános számadás. A „gömörmegeyi díjnoksegélyző egylet“ által folyó évi márczius hó 11-én tartott jótékonyezélt színelőadás alkalmával befolyt:

Befolyt díjakból:	201 frt 80 kr.
Felülfizetésekből:	17 frt 80 kr.
Összesen:	219 frt 60 kr.
Kiadás:	133 frt 07 kr.
Tiszta bevétel:	86 frt 53 kr.

Az előadás alkalmával felülfizettek: Hámos László ur 4 frt, Kubinyi Aladár ur 3 frt, Molnár József ur 3 frt, Baksay József ur 1 frt 20 kr., Dapsy József ur 1 frt, Szeless Ödön ur 1 frt, Hollósy József ur 60 kr., Kohn N. ur 60 kr., Dr. Hányi Gyöző ur 60 kr., Kapi Gyula ur 60 kr., Porubszky Imre ur 60 kr., Kovács Ferenc ur 30 kr., Stelkovich György ur 30 kr., Zsigárdy Lajos ur 30 kr., Süteő István ur 20 kr., Kishonti József ur 20 kr., N. N. 20 kr., Hagetter Lajos ur 10 kr. Összesen: 17 frt 80 kr. — Midőn ezt elszámolni szerencsém van, fogadja a t. közönség egyletünk nevében a tanusított meleg pártfogásért őszinte köszönet nyilvánításomat. — Rimaszombat 1894. mártius 14. — Kiváló tisztelettel: Stelkovich István Ferencz egyll. pénztárnok.

Nyilvános számadás. A folyó évi február hó 20. 21. és 22-én Budapest fő- és székvarosban a „Díjnokok anyagi helyzetének javítása és rendezése“ ezéltjából megtartott országos értekezlethez kiküldött képviselők uti költségei fedezésére: A rozsnyói kartársak által eszközölt gyűjtésből befolyt 11 frt 65 kr. A rimaszombati igazságügyi tisztviselők és ügyvéd urak adakozása folytán 27 frt 50 kr. Összesen 39 frt 15 kr. Ebből kiadott Peesch és Darnyi hivatalszolgáknak fáradságdíj ezimén, kik helyben a gyűjtést keresztül vitték 1 frt. Levonva e kiadást: maradt mindössze a két kiküldött részére uti s fentartási költségekre 38 frt 15 kr. — Fogadják ez alkalmából kifolyólag az áldozatot meghozók a „Gömörmegeybeli igazságügyi díjnokok“ nevében legmelegebb és soha nem muló hála érzetünk s köszönetünk nyilvánítását. Rimaszombat, 1894. márcz. hó 15-én. A helyi mozgalmi értekezlet bizottság nevében: Pásztor Pál ifjabb, Knöpfler Viktor, mint az orsz. mozg. kiküldött képviselők.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

269. szám. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszéknél üresedésbe jött telekkönyvvezetői állásra a m. kir. igazságügyminiszter ur ő nagyméltóságának 1894. évi márczius hó 2-án 853. sz. a. rendelete folytán pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen évi 800 forint fizetés és 175 ft lakpénzzel egybekötött állást elnyerni ohajttják, hogy életkorukat, az 1883. évi I. t. cz. 19. §-ban előirt minősítésüket, nyelvismeretüket és elévlti alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket ezen hirdeteménynek a „Budapesti Közlöny“ hivatalos lapban harmadszor közzétételétől számított két hét alatt — az általános bírói ügyintélti szabályok 5. §-ban előirt módon hozzám annál inkább nyujtsák be, mert a nem szabályszerű uton vagy elkésve érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1894. márczius hó 6-án.

Kubinyi Aladár, kir. trvszéki elnök.